

De Digitale Stad

15 november '93 - april '94
Amsterdam
De Balie

CONCEPT

1
Overwegingen bij De Digitale Stad

2
De coördinaten
De plattegrond
De bewoners
De taal

3
De elektronische snelweg
De verbindingen
Het gebruikersperspectief

4
De analyse
De voorbeelden

5
De architectuur
De deelnemers

6
Het tijdschema

7
De begroting

De Digitale Stad

Overwegingen bij De Digitale Stad

De vraag of de informatietechnologie de machtspositie van overheden versterkt of dat zij een ultiem antwoord is op de wens van een 'directe democratie' heeft geen eensluidend antwoord. De voorkeur voor het ene scenario boven het andere heeft te maken met de potentie die aan de informatietechnologie wordt toegeschreven en welke toepassingen worden ontwikkeld.

In de praktijk wordt de kracht van de informatietechnologie beschouwd als het beheren en koppelen van gegevens-bestanden. In de ontwikkeling van deze toepassing worden de meeste investeringen gemaakt. De problematiek die hiermee samenhangt is die van privacy-bescherming, zowel in het licht van de toepassingen van de markt als door de mogelijkheid die het creëert voor overheidsinstanties om persoonsgegevens uit verschillende data-bestanden te koppelen. Deze ontwikkeling is vrijwel eenrichtingverkeer. Toepassingen waarbij burgers toegang krijgen tot meer gegevens en informatie zijn in een proef- of ontwerpfase.

In het gebruik van elektronische media ligt echter een potentie besloten die verder gaat dan het opvragen van data: een vermogen om te communiceren en debatteren in een non-hiërarchische ruimte. Door het scheppen van digitale forums in computernetwerken kunnen personen met een modem en computer deel nemen aan discussies en informatie-uitwisseling. De zogenaamde Bulletin Board Systemen (BBS) worden door sociale bewegingen (HIV-net, GREEN-net, ANTENNA etc.) reeds enkele jaren met succes gebruikt om kennis te verbreiden en discussies te voeren.

De uitdaging van het project De Digitale Stad is om de kennis die op dit terrein wereldwijd is opgebouwd toe te passen op de lokale Amsterdamse politieke besluitvorming en de verbeelding van de toekomst van de stad.

De Balie houdt zich bezig met de inrichting van het openbare debat. In De Digitale Stad schept De Balie de mogelijkheid om deze openbaarheid opnieuw te definiëren. Door het publieke karakter van de discussie-gebieden wordt de politicus in een andere positie ten opzichte van zijn of haar gehoor geplaatst. Hij of zij wordt een 'gelijke' aan de andere deelnemers aan de discussie: de journalistieke filter is weggenomen, de fysieke aanwezigheid van een spreker is geen voorwaarde meer en het eenrichtingverkeer (de klassieke opstelling van zaal en podium) is in dit medium doorbroken.

De Digitale Stad

De coördinaten

De verkiezing van het nieuwe stadsbestuur in maart '94 is voor De Balie de aanleiding om te onderzoeken op welke wijze elektronische media een impuls kunnen geven aan het lokale politieke debat. Het project De Digitale Stad zal plaatsvinden tussen 1 november 1993 en april 1994.

De plattegrond

De Digitale Stad is een, door de computer gegenereerde, ruimte die met een modem en computer te betreden is. In dit digitale Amsterdam zijn verschillende discussie-gebieden gecreëerd over actuele vraagstellingen die samenhangen met de toekomst van de stad. Voor een deel zullen de vraagstellingen voortkomen uit de partij-programma's, maar ook andere groeperingen en actoren in de stad worden betrokken bij het formuleren en creëren van discussie-gebieden.

De digitale stad kent ook gebieden waarin de verbeelding aan de macht is: het schrijven van een roman over Amsterdam door de bewoners van de digitale stad, een beeldarchief met ontwerpen voor de stad en een verhalen-gebied behoren tot de mogelijkheden.

De bewoners

De gebruikers en bewoners van De Digitale Stad zullen actief geworven worden. Politici, burgers, groeperingen en specialisten worden deels persoonlijk en deels door publieke activiteiten uitgenodigd om deel te nemen. Er wordt gestreefd naar een grote diversiteit aan deelnemers. In samenwerking met de lokale televisie worden in februari en maart wekelijks fragmenten van de discussies getoond en geïntegreerd in interactieve televisie.

De taal

De Digitale Stad zal zich met name toeleggen op het ontwikkelen van discussiegebieden (de zgn. Bulletin Board Systems of newsgroups). De structuur van deze digitale forums heeft de unieke eigenschap dat alle deelnemers een gelijkwaardig positie innemen. Er zit geen eind-redacteur op die het 'artikel' wel of niet plaatst, er is geen selectie die bepaalde 'ingezonden brieven' voorrang geeft, een 'notitie' verdwijnt niet in een kantoorka, maar is publiekelijk in te zien en de fysieke aanwezigheid op één plaats en tijd is geen voorwaarde om deel te nemen aan het debat. De discussiegebieden verzorgen een eigen archief. Als iemand het begin van een discussie wil lezen hoeft deze slechts terug te 'bladeren'. De ervaring leert dat er wel een moderator moet zijn om er voor zorg te dragen dat er geen beledigende en discriminerende uitlatingen voorkomen. In de discussiegebieden is in zekere zin een ultieme horizontale uitwisseling van kennis en opinie mogelijk.

De Digitale Stad

De elektronische snelweg

In dit project wordt voortgebouwd op de kennis die in de Verenigde Staten is ontwikkeld rond het Internet, een wereldwijd computer-netwerk waar 3 miljoen computers op zijn aangesloten. In plaats van het Internet spreekt men ook wel van de 'Electronic Highway'.

Internet herbergt vele mogelijkheden. Het centrale uitgangspunt is dat een ieder van uit de eigen huiskamer, met een modem en een PC, toegang heeft tot de wereldwijd aanwezige informatie. De laatste registraties van aardbevingen, een oneindige hoeveelheid recepten, de agenda van Bill Clinton, agrarische informatie, de complete Tolkien; het is allemaal via Internet opvraagbaar. Wat Internet echter meer maakt dan een uit zijn voegen gebarsten bibliotheek, is de mogelijkheid van elektronische post (e-mail) en de aanwezigheid van discussie-gebieden (news-groups/conferences).

De Digitale Stad zal ook te betreden zijn door de gebruikers van Internet. Zo is het mogelijk om ook 'toeristen' te laten bijdragen aan de verbeelding van de stad in een speciaal daarvoor gecreëerde engelstalige zone.

De verbindingen

De Digitale Stad heeft een eigen dynamiek, maar is op allerlei manieren te integreren met andere activiteiten rondom de verkiezingen. Juist door de extra aandacht die er in het komende half jaar is voor de toekomst van de stad en de keuzes die daaraan vooraf gaan, is het een uitgelezen kans om te onderzoeken wat voor specifiek eigen dimensie de digitale communicatie kan toevoegen aan het bestaande discours.

De Gemeente Amsterdam ontwikkelt op het moment twee informatie-systemen: BIGA, met bestuurlijke informatie en PIGA, voor publieksinformatie. Deze systemen zijn nog niet publiekstoegankelijk. Een, eventueel gelimiteerde, koppeling van deze systemen aan De Digitale Stad is wenselijk.

Door een koppeling met het Internet tot stand te brengen, kunnen de mogelijkheden van Internet ook aangeboden worden aan de deelnemers aan De Digitale Stad.

Het gebruikersperspectief

Door in een vroeg stadium contact te leggen met media-kunstenaars en vormgevers kan in de architectuur van De Digitale Stad een visuele en ikonografisch gestuurde bediening worden ontwikkeld. Daardoor zal de stad ook voor computer-ongeletterden eenvoudig te betreden zijn. Het laboratorium van Montevideo is bij de opzet van De Digitale Stad betrokken.

De Digitale Stad

De analyse

De Digitale Stad wordt afgesloten met een bijeenkomst in De Balie en een boekuitgave waarin de bevindingen van het project worden geanalyseerd en voorstellen worden gedaan over de toekomstige rol die elektronische media kunnen spelen in de inrichting van de lokale democratie.

Er worden vijf personen uitgenodigd om het hele proces te volgen: een politicus, een kunstenaar, een journalist, een computerdeskundige en een 'gebruiker'.

De voorbeelden

De Digitale Stad is geïnspireerd op het begrip Electronic Town Hall dat een hoge vlucht nam door het enthousiasme waarmee Ross Perot er over sprak in zijn campagne voor het presidentschap van de Verenigde Staten. Perot stelde zich bij de Electric Town Hall een continu referendum voor, waarbij burgers met een modem aangesloten zijn op een centrale computer van het stadsbestuur en op ieder moment hun stem kunnen uitbrengen.

Een Electronic Town Hall in de geest van Perot heeft nog geen gestalte gekregen. In de Verenigde Staten zijn wel een aantal FREENET-steden actief. Met name in Cleveland draait een zeer succesvolle digitale stad. Rond de twaalfduizend mensen maken daar dagelijks gebruik van.

De Digitale Stad

De architectuur

In De Digitale Stad zullen de volgende gebieden aanwezig zijn:

- **Discussieforums:** over Amsterdam 2005, de verkiezingsthema's, de openbare ruimte, integratie en de multi-culturele stad e.v.a.
- **Documenten:** de verkiezingsprogramma's, de raadsvergaderstukken, onderzoeksrapporten etc.
- **Referenda:** met, reeds bestaande, standaard software zijn stemmen uit te voeren onder de deelnemers. Deze kunnen gaan over de inrichting van De Digitale Stad zelf (het starten van een nieuw discussie-gebied bijv.) of vraagstukken die besproken worden in de verschillende discussie-gebieden.
- **Beeldgebieden:** bijv. het project 'Logo voor Amsterdam', waarin vormgevers (digitaal) een logo voor de stad aanbieden of beeld animaties van beeldend kunstenaars.
- **De roman over Amsterdam in 2100:** geschreven door de digitale bewoners van De Digitale Stad. Iedereen mag 1 pagina bijdragen. Een project i.s.m. de bibliotheken en scholen.
- **Een 'toeristengebied':** waar Internet-gebruikers uit de hele wereld hun verhalen over Amsterdam kunnen plaatsen. (engelstalig)

De deelnemers

Uit de volgende categorieën worden mensen actief bij het project betrokken. Voor zover ze nog niet bekend zijn met het medium krijgen ze uitleg, de modem wordt geïnstalleerd en ze krijgen een eigen mail-box.

Raadsleden
Ambtenarij
Deelraadsleden
Bewonersgroepen
Scholieren
Architecten
Woningbouwcorporaties
Culturele organisaties
Privé-personen
Journalisten
Universitaire wereld

De Digitale Stad

Het tijdschema

1. Software Ontwerp Fase / 15 sep. - 15 nov. '93

in deze twee maanden testen en ontwerpen personen met BBS-kennis en een aantal geselecteerde gebruikers het ontwerp van de digitale stad.

2. Prepareren Discussiegebieden / 15 nov. - 15 jan. '94

in deze twee maanden zal een begin gemaakt worden met de discussiegebieden en het koppelen van data-bestanden die voor de digitale stad belangrijk zijn. De honderd starters worden geïnstrueerd. De moderators beginnen de discussies met citaten en stellingen.

3. Publieke Fase / 15 jan. - 27 maart '94

De Digitale Stad wordt publiekelijk bekend gemaakt. Het telefoonnummer wordt verspreid. Er verschijnt een brochure. Er worden 10 terminals in de stad opgesteld. In televisie-uitzendingen wordt De Digitale Stad gedeeltelijk zichtbaar gemaakt.

4. De verkiezingsdag / 2 maart '94

De Digitale Stad kan een integrerende rol vervullen tussen de in de stad verspreide verkiezingsactiviteiten.

5. Afsluiting 26/27 maart '94

In een speciale manifestatie wordt De Digitale Stad geëvalueerd. Met referaten van de vijf 'toeschouwers', een discussie over de ontwikkeling op het terrein van het kabel-netwerk, interactieve televisie, een gesprek met vertegenwoordigers van de politieke partijen. Voordracht van personen die in internationaal verband gebruik maken van data-communicatie (APS, Antenna). Een expositie van alle logo's, voordracht uit de roman. etc. etc..

6. Boekuitgave

Bundel van essays over elektronische media en de invloed op het publieke debat. Met beschouwingen over de internationale ontwikkelingen op dit terrein.

De Digitale Stad

De begroting

1.1 Personeelslasten / Honoraria

System Operator	40.000,00
Alg. Coördinator	35.000,00
Visuele Vormgeving BBS	7.500,00
Honoraria discussie moderators 10 personen	30.000,00
Honoraria 'onderwijzers' 300 uur uitleg/installatie etc.	15.000,00

2.1. Hard- & Software

Computersysteem	40.000,00	
Modems & programmatuur voor gebruikers/moderators etc. 100 x	35.000,00	1)
Terminals 10 x	40.000,00	2)
Bureaunkosten	15.000,00	

3.1. Publieksactiviteiten

Brochure (introductie)	17.500,00
Symposium	25.000,00
Televisie uitzendingen	10.000,00
Boekuitgave	35.000,00
- onvoorzien	15.000,00

360.000,00

1) Naast het beschikbaar stellen van een modem en besturings- software aan deelnemers, kan er misschien ook in het kader van dit project een subsidie op aanschafkosten georganiseerd worden. Dit is voor sponsors misschien ook een interessante post.

2) De terminals zijn bij uitstek geschikt om te worden gesponsord.